

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

МАРТИН КУКУЧИН

(1860–1928)

Каталог изложбе

НОВИ САД, 2010

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

175

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Силвија Чамбер и Ивана Гргурић

Поводом 150 година од рођења најзначајнијег представника словачког књижевног реализма, лекара Мартина Кукучина, Библиотека Матице српске приредила је изложбу у витринама испред Свечане сале Матице српске. Изложба је отворена од 28. јула до 25. августа 2010. године, а коришћена је грађа из збирки Библиотеке Матице српске. Испод сваке каталошке јединице уписана је сигнатура.

То што сам научио да пишем, мислим да сам ухватио из уста самог народа. Посматрао сам пажљиво како говори и како исказује своје мисли. Приметио сам да изражава једноставно и кратко оно што хоће да каже, а при том разумљиво, и ако може, очигледно... Мајстор стила је сам народ који је створио језик и који зна њиме да се служи: ко хоће да учи, може од њега да научи да пише јасно и разумљиво.

Мартин Кукучин

Čo som sa naučil písať, myslím, že som pochytil z úst samého ľudu. Pozoroval som pilne, ako hovorí a vyjadruje svoje myšlienky. Zbadal som že vysloví jednoducho a krátko, čo chce povedať, pritom zrozumiteľne, a ak môže, názorne... Majster slohu je ľud sám, ktorý si vytvoril reč a vie ňou narábať: kto sa chce učiť, môže sa uňho naučiť písať jasne a zrozumiteľne.

Martin Kukuchin

Кукучиново књижевно дело је тематски разнолико и изразито вишезначајно. Ништа то међутим не спречава да га сматрамо и драгоценом целином, концепцијски систематичном и стилски неуобичајено концизном. Претпоставка његовог идентитета (...) је најопштији значајан принцип, који аутор не само да никада није напуштао, него га је допуњавао и прецизирао на сваком ступњу своје књижевне делатности. Овим универзалним принципима идеал је хармонична равнотежа између свега што постоји, пре свега између човека, његове животне средине, природе и традиције. Ова једнакост епске хармоније чврста је Архимедова тачка реалистичке објективности Кукучиновог књижевног света. Она је била њен стални чинилац и онда када се интересовао само за сићушно „парче живота“ у средини оравског села, и онда када је стварао комплексне ликове „животних судбина“ људи из Далмације или из удаљене Огњене земље. На тој једнакости чврсто се темељи једноставна слика једне фигуре у једној животној ситуацији тако као и скупни портрети многих ликова у сложеним друштвеним околностима. Из њеног упрошћавања, умножавања или хиперболизације испливава усмеравање на хумористички стилизовани детаљ, али и на панорамску слику трагичних људских тежњи у садашњости или на раскрсници историјских епоха.

Оскар Чепан

Читаоце су привлачили и привлаче углавном живи ликови људи, њихови ситни проблеми, али и унутрашњи свет, њихове радости и бриге, и не као последње, и ауторов поглед на људе и начин на који је о свему томе знао да прича. То је оно што даје Кукучиним приповеткама трајну вредност, што је много више од једноставне информације о некадашњем селу. То је умеће које људе не само да види, него их озбиљно и познаје, које зна о томе и да исприча. Мартин Кукучин је познавао и причао. Био је велики реалистички уметник. Није описао

механички оно што је видео и чуо, него је из појединих појава из живота, из малих епизода, анегдота, догађаја, доживљаја и искустава склапао нову слику живота са новим ликовима. Могли су они, додуше, да имају – а често су и имали – свој узор у стварности, али у Кукучиновом причању то су ликови знатно свестранији и пластичнији од њихових могућих „узора“, аутор је у њима често отелотворио своје доживљаје, искуства и сазнања из сусрета са многим другим људима.

Јулиус Ноге

Мартин Кукучин је почео у књижевности са ситним сликама, као летимично захваћеним из словачког села, а у њима је износио и представљао најкарактеристичније црте, све оне ствари, које се могу наћи и на другом месту, али не тако као код нас. Истргнуте слике постепено су се стапале у целину: Кукучин је почео да компонује. Композицијом је дошао и у унутрашњост, у душу словачког народа, коју је у првим својим радовима скоро заобилазио. Колико је далеко отишао у томе, у анализирању и представљању душе, показује његова приповетка *Два пута (...)* *Dies irae* опет показује развој стваралачке покретачке снаге још и својим ширим оквирима. То није више слика из села, то је словачко село: од свега само помало, јер оквир је преуско измерен, али у тако јаким цртама да потпуности представе ништа не фали. Кукучин народ не идеализује, он воли своје људе, исто тако као добар брат воли своју браћу, али их зато слика са свим њиховим мрачним странама; понегде представљен преступ или рецимо грех заклони читаоцу својим љупким хумором, али, такође, не увек – када треба он је немилосрдан.

Јозеф Шкултети

Поезија пашњака и гумна, запећка и веселе учитељске беде оживела је у његовим портретима и сликама. Његови ликови имају вредност не само за нашу поезију, него и за

историју словачке културе. Његов дијалог не само да се радо чита, већ разговори Кукучинових ликова имају велики значај и за словачку музику и за словачки речник. А драгоцен је нарочито Кукучинов здрав срдачан хумор, тако слободан и оригиналан каквог већ одавно нема код нас.

Јарослав Влчек

Лекарски позив пружао му је широке могућности да темељно упозна људе. Лекар виђа своје људе болесне, а они су тада најискренији и не могу да лажу (...)

Када би поставили питање да ли је Кукучин спајао своје књижевно деловање с лекарским позивом, могли би с пуним правом да кажемо, да су се ова два занимања у његовој личности допуњавала. И ту нам се пред очима појављује Кукучиново право лице са својим правим књижевним реализмом и лекарском праксом, која никако и никада није прелазила у занат, него је постајала све већа, идеалнија (...)

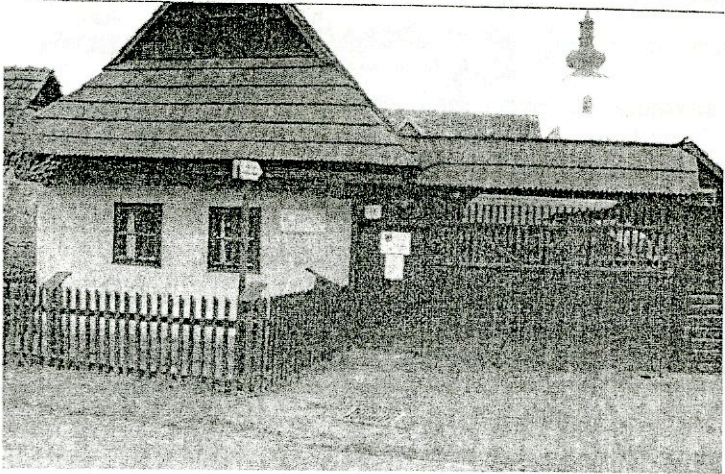
Бранко Нижетић

У извесним тренуцима живот Мартина Кукучина обилује интересантним и богатим догађајима. Ако бисмо хтели да обухватимо целокупан његов живот, требало би написати подебљу књигу. (...) Као да је из његових плавих и доброћудних очију извијала цела трагика његовог живота. Судбина човека који чезне за својом домовином – а при томе се од ње све више удаљава; сања о љубави – а бори се против ње, пише о идеалима – а прозаичност живота га убија; теши друге – а он сам вапи за утехом.

Петер Штрелинге

ДЕЛА

1. Kuća u strani / Martin Bencúr Kukučín ; [sa slovačkog preveo Ante Šimčik]. - Zagreb : Knjižnica dobrih romana, 1931. - 362 str.
II 28815
2. Tiene a svetlo / napisal Martin Kukučín. - Petrovec : Kníhtlačiareň uč. spol., 1936. - 30 str.
MI 3114/12-13
3. Leše / Martin Kukučín ; preveo Branko Nižetić.
U: 1000 najljepših novela. Sv. 19 / uređjuje Ljubo Wiesner. -
Zagreb : Slovo, [19??]. - Str. 7-27.
II 14450/19-21

Kuća u kojoj se rodiо Мартин Кукучин

4. Život / Martin Kukučín ; [ilustrátor Emil Makovický]. - 3. vyd. -
Martin : Matica slovenská, 1952. - 268 str.
II 241066

5. Svadba ; (Baldo & comp.) / Martin Kukučín. - Petrovec : Kultúra, 1955. - 69 str.
MI 3131/1
6. [Rozprávky] / Martin Kukučín ; [doslov napísal Oskár Čepan ; zostavila, poznámky a vysvetlivky napísala Marianna Prídavková-Mináriková]. - Vyd. 2. - Bratislava : Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1961. - 337 str.
II 231516/2

Tebe na prave, dušičky pri tých, čo sa starajú
 o nás, spomínajú nás. Vidím ťech, čo si nie
 čuna, dva hovorením prichud' sládko-krúžky,
 potvrduje, že v ťi vole, i v rieškových stani.
 hoch šťastie, bym vždy i teplo uzavreka
 utropania. Vedar živosti za slobou, vadat kamny
 slenost', akon' vidi' nad nami. Ľadime slon-
 gati na zdravie a zdrav, naše telomia neo-
 slá vedy tu v miestnosti: každý svoje mesto
 ta, kde mu sudce miesto.

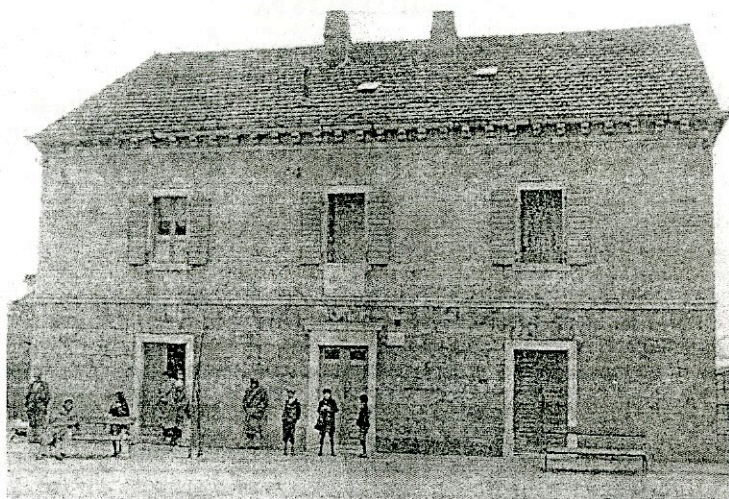
Júri. S. Martin 3/XI 1922

Martin Kukučín

Фотокопија рукописа Мартина Кукучина

7. Dom v stráni / Martin Kukučín ; [doslov napísal Július Noge]. - 2. vyd. - Bratislava : Tatran, 1975. - 453 str., [16] str. s tablama
I 231402
8. Rysava jalovica a iné poviedky / Martin Kukučín ; [ilustroval Oto Lupták]. - Vyd. 1. - Bratislava : Mladé letá, 1979. - 153 str.
III 233646
9. Mati zove. Knj. 1. / Martin Kukučín ; [preveo Geno Senečić]. - Zagreb : Stvarnost, 1979. - 530 str.
II 76713/1

10. *Mati zove. Knj. 2.* / Martin Kukučín ; [preveo Geno Senečić]. - Zagreb : Stvarnost, 1979. - 445 str.
II 76713/2

Кућа на Брачу у којој је Мартин Кукучин радио као лекар

11. *Výber* / Martin Kukučín ; [výber zostavila, edične pripravila, poznámky a vysvetlivku spracovala Marianna Prídavková-Mináriková ; úvodnú štúdiu napísal Oskár Čepan]. - Vyd. 1. - Bratislava : Tatran, 1980. - 4 knj. (571; 452; 647; 720 str.)
II 237144
12. *Dom v stráni a iné prózy* / Martin Kukučín ; [zostavil, komentár, vysvetlivky, kalendárium života a diela a doslov napísal Ján Gbúr]. - 1. vyd. - Bratislava : Kalligram : Ústav slovenskej literatúry SAV, 2009. - 509 str.
C II 2001

ЛИТЕРАТУРА

13. Два знатna дела словачке књижевности / А. Врбацки.
У: Летопис Матице српске. - ISSN 0025-5939. - Год. 104, књ. 325, св. 1/3 (јул-септ. 1930), стр. 266-267.
II 951
14. Мартин Кукучин / Ј. А. К.
У: Летопис Матице српске. - ISSN 0025-5939. - Год. 102, књ. 317, св. 1 (јул 1928), стр. 145.
II 951
15. Martin Kukučín / В. Haluzický. - V Bratislave : Literárny odbor umeleckej besedy slovenskej, 1928. - 22 str.
I 232749
16. O piscu ove knjige / Ante Šimčik.
У: Kuća u strani / Martin Bencúr Kukučín. - Zagreb : Knjižnica dobrih romana, 1931. - Str. [364-366].
II 28825
17. Úvod / Ivan Kusý.
У: Život / Martin Kukučín. - 3. vyd. - Martin : Matica slovenská, 1952. - Str. 9-26.
II 241066
18. Literárnohistorické poznámky / Oskár Čepan.
У: [Rozprávky] / Martin Kukučín. - Vyd. 2. - Bratislava : Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1961. - Str. 325-330.
II 231516/2
19. Kukučínove epické istoty / Oskár Čepan. - 1. vyd. - Bratislava : Tatran, 1972. - 270 str.
I 231119

Handwritten text in Cyrillic script, likely a letter or manuscript, consisting of approximately 20 lines of cursive handwriting.

Тайно писмо Мартина Кукучина

20. Martin Kukučín - tradicionalista a novátor. 2, Život a dielo / Július Noge. - Vyd. 1. - Bratislava : Veda, 1975. - 351 str.
II 235355

Мартин Кукучин са супругом Перицом Дидолић

21. Román o láske a smrti, román o živote / Július Noge.
U: Dom v stráni / Martin Kukučín. - 2. vyd. - Bratislava : Tatran,
1975. - Str. 433-443.
I 231402

22. Pokus o aplikáciu realistických noriem / Ján Števček.
U: Estetika a literatúra / Ján Števček. - Bratislava : Tatran, 1977. -
Str. 159-172.
II 235880
23. Martin Kukučín / [úvod a scenár Anna Maruniaková]. - Martin :
Matica slovenská, 1978. - 1 omot (11 str., [15] fotogr.)
II 239862
24. Martin Kukučín : 1860-1928 / Anna Maruniaková.
U: Martin Kukučín / [úvod a scenár Anna Maruniaková]. - Martin :
Matica slovenská, 1978. - Str. 1-11.
II 239862
25. Kukučínove dedinské poviedky / Július Noge.
U: Rysava jalovica a iné poviedky / Martin Kukučín. - Vyd. 1. -
Bratislava : Mladé letá, 1979. - Str. 149-152.
III 233646

*Споменик Мартину Кукучину у Братислави, рад Ивана
Мешировића*

26. Vnútorný svet románu / Ján Števček.
U: Esej o slovenskom románe / Ján Števček. - 1. vyd. - Bratislava : Tatran, 1979. - Str. 183-206.
II 236743
27. Kukučín - novátor tradícií / Oskár Čepan.
U: Výber / Martin Kukučín. - Vyd. 1. - Bratislava : Tatran, 1980. - Str. 9-27.
II 235355
28. Martin Kukučín: Dies irae / Jozef Škultéty.
U: Literárnokritické konfrontácie / [výber zostavil, úvodnú štúdiu a poznámky napísal Rudolf Chmel]. - 1. vyd. - Bratislava : Tatran, 1980. - Str. 143-154.
I 231687
29. Martin Kukučín: Dom v stráni / Jozef Škultéty.
U: Literárnokritické konfrontácie / [výber zostavil, úvodnú štúdiu a poznámky napísal Rudolf Chmel]. - 1. vyd. - Bratislava : Tatran, 1980. - Str. 155-158.
I 231687
30. Láska a smrť / Peter Štrelinger. - Bratislava : Tatran, 1980. - 178 str.
III 233741
31. „Dalmatínska aróma“ u Martina Kukučina / Ján Kmet.
U: Erby a ohniská / Ján Kmet. - Београд : Завод за уџбенике и наставна средства ; Báčsky Petrovec : Kultúra, 1997. - Str. 71-81.
II 241371
32. Љубав и смрт / Петер Штрелингер ; [са словачког превела Светлана Гајинов-Ного]. - Бачки Петровац : Култура, 2000. - 181 стр.
II 444419
33. Prozaik životnej harmónie aj intelektuálneho nepokoja / Ján Gbúr.
U: Dom v stráni a iné prózy / Martin Kukučín. - 1. vyd. - Bratislava : Kalligram : Ústav slovenskej literatúry SAV, 2009. - Str. 482-492.
C II 2001

34. Rozpomienka / Hana Gregorová.
U: Dom v stráni a iné prózy / Martin Kukučín. - 1. vyd. - Bratislava
: Kalligram : Ústav slovenskej literatúry SAV, 2009. - Str. 449-451.
C II 2001
35. S Kukučínom na Choči / Hela Krčméry.
U: Dom v stráni a iné prózy / Martin Kukučín. - 1. vyd. - Bratislava
: Kalligram : Ústav slovenskej literatúry SAV, 2009. - Str. 452-456.
C II 2001
36. Kukučín na ostrove Brač / Branko Nižetić.
U: Dom v stráni a iné prózy / Martin Kukučín. - 1. vyd. - Bratislava
: Kalligram : Ústav slovenskej literatúry SAV, 2009. - Str. 439-449.
C II 2001
37. Kukučín v Detvane / Vavro Šrobár.
U: Dom v stráni a iné prózy / Martin Kukučín. - 1. vyd. -
Bratislava : Kalligram : Ústav slovenskej literatúry SAV,
2009. - Str. 435-439.
C II 2001

ФОТОГРАФИЈЕ, РУКОПИСИ И ОСТАЛА ГРАЂА

1. Мартин Кукучин, студент
2. Мартин Кукучин, студент
3. Мартин Кукучин, учитељ
4. Мартин Кукучин 1927. године
5. Кућа у којој се родио Мартин Кукучин
6. Унутрашњост куће у којој се родио Мартин Кукучин

7. Кућа на Брачу у којој је Мартин Кукучин радио као лекар
8. Мартин Кукучин са супругом Перицом Дидолић
9. Мартин Кукучин са супругом Перицом Дидолић по повратку из Јужне Америке
10. Споменик Мартину Кукучину у Братислави (аутор Иван Мештровић)
11. Споменик Мартину Кукучину у родном месту Јасенова (аутор Ján Kulich)

Мартин Кукучин 1927. године

МАРТИН КУКУЧИН
1860–1928

ИЗДАВАЧ

Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

УРЕДНИК

Миро Вуксановић

АУТОРИ КАТАЛОГА

Силвија Чамбер и Ивана Гргурић

Одломке текстова чији су аутори Мартин Кукучин, Оскар Чепан, Јулиус Ноге, Јозеф Шкултети, Јарослав Влчек и Бранко Нижетић са словачкој језика превела је Марија Јованцаи

ПРИПРЕМА

Оливера Михајловић, Слађана Субашић

УМНОЖАВАЊЕ

Јасна Малиновић

ПОВЕЗ

Милорад Родић

ТИРАЖ

50 примерак